

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

PAULINE s.r.o., IČ: 25127853,
se sídlem Západní 258/37, Praha – Střešovice,
zastoupeného advokátem Mgr. Tomášem Ferencem
se sídlem Nádražní 58/110, Praha 5 – Smíchov,

proti

žalovanému

Odvolací finanční ředitelství,
Se sídlem Masarykova 427/31, Brno,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2018, č. j. 5/18/5100-41458-711233,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Finanční úřad pro hlavní město Prahu (dále jen „správce daně“) vydal dne 20. 6. 2016, podle § 167 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v tehdy účinném znění (dále jen „daňový řád“) a podle § 103 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon č. 235/2004 Sb.“) zajišťovací příkazy č. j. 5076529/16/2006-00540-105996, č. j. 5076500/16/2006-00540-105996, č. j. 5076529/16/2006-00540-105996, (dále jen „zajišťovací příkazy“), a to k zajištění nesplněné daňové povinnosti ve výši 8 901 767 Kč, 6 371 621 Kč a 5 609 644 Kč.
2. K zajištění částek stanovených zajišťovacími příkazy správce daně rozhodl o zřízení zástavního práva podle § 168 odst. 6 a § 170 odst. 1 daňového řádu a § 1309 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“) a to rozhodnutím ze dne 10. 5. 2017, č. j. 4268699/17/2006-00540-109445. Správce daně zřídil zástavní právo k pohledávce z účtu č. 10369207/6200 vedeného u COMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha (dále jen „bankovní účet žalobce“ nebo jen „bankovní účet“).
3. Proti rozhodnutí o zřízení zástavního práva podal žalobce odvolání, o němž rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že změnil výši nesplněné daňové povinnosti zajištěné zajišťovacími příkazy na částky 8 858 228,28 Kč, 6 318 606,77 Kč a 5 577 373,12 Kč. V ostatním ponechal výrok rozhodnutí správce daně ze dne 10. 5. 2017, č. j. 4268699/17/2006-00540-109445, (dále též jen jako „rozhodnutí o zřízení zástavního práva“ nebo „prvostupňové rozhodnutí“) nezměněný.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. V podané žalobě žalobce vznesl dvě žalobní námitky.
5. a) nezákonný postup správce daně spočívající v tom, že zřízení zástavního práva nepatří mezi způsoby, kterým je podle § 178 odst. 5 daňového řádu možno vést daňovou exekuci.
b) porušení § 170 daňového řádu, spočívající ve zřízení zástavního práva k budoucí pohledávce a nikoli ke stávajícímu majetku žalobce.
6. Jak v podané žalobě žalobce uvedl, zajišťovacími příkazy bylo žalobci uloženo, aby okamžikem jejich vydání zajistil úhradu dosud nestanovené daně z přidané hodnoty v souhrnné výši 20 883 032 Kč. Proti žalobci byla okamžitě zahájena daňová exekuce na základě exekučních příkazů a to příkázáním pohledávky z účtu žalobce. Veškeré finanční prostředky na bankovních účtech žalobce byly exekučními příkazy postiženy a žalobce má za to, že přistupovat k zajišťovacím institutům za situace, kdy proti žalobci je již vedena daňová exekuce, není možné. S odkazem na taxativní výčet způsobů daňové exekuce uvedený v § 178 odst. 5 daňového řádu žalobce namítl, že zřízení zástavního práva zákon neumožňuje.
7. Dále žalobce uvedl, že neobstojí argumentace žalovaného, podle které bylo zástavní právo zřízeno v rámci zajišťovacích úkonů.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

8. Žalobce citoval § 170 odst. 1 a odst. 2 daňového řádu s tím, že zástavní právo lze zřídit pouze k majetku daňového subjektu, přičemž zástava musí být označena. Jelikož na bankovním účtu žalobce žádné finanční prostředky nebyly (v důsledku realizované exekuce), jedná se o zástavní právo k budoucí pohledávce, kterou nelze specifikovat ani blíže označit.
9. Žalobce odkázal na nálezný Ústavního soudu ze dne 1. 10. 2015, sp. zn. II. ÚS 2176/15 a uvedl, že požadavek Ústavního soudu, aby zástavou byla věc ve vlastnictví dlužníka, nemůže být naplněn za situace, kdy se na účtu žalobce žádné pohledávky nenachází.
10. Žalovaný nesouhlasil s argumentací žalobce, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, že zástavní právo je zajišťovacím prostředkem, nikoli způsobem daňové exekuce. Rozhodnutím o zřízení zástavního práva nebyla nařízena daňová exekuce, není na místě zkoumat zákonnou úpravu způsobu provedení daňové exekuce. V daném případě je podstatné naplnění zákonných podmínek pro vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva podle § 170 daňového řádu.
11. Pohledávka z bankovního účtu je podle § 1310 a § 1335 odst. 1 o.z. majetkem, který je způsobilý být zástavou pro zajištění dluhu.

III.

Posouzení žaloby

12. Městský soud v Praze (dále též jen jako „městský soud“, nebo jen „soud“) na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadená rozhodnutí, včetně řízení, která jejich vydání předcházela. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. O skutkovém stavu, plynoucím ze správního spisu, není mezi účastníky sporu. Pro posouzení věci je klíčové, zda byl správce daně oprávněn k zajištění nesplacené pohledávky na dani zřídit zástavní právo k bankovnímu účtu žalobce.
14. Podle § 170 odst. 1 daňového řádu, *správce daně může zřídit rozhodnutím zástavní právo k majetku daňového subjektu k zajištění jím neuhrazené daně za podmínek stanovených občanským zákoníkem, pokud tento zákon nestanoví jinak.*
15. Podle § 170 odst. 2 téhož zákona, *rozhodnutí o zřízení zástavního práva obsahuje ve výroku kromě náležitostí podle § 102 odst. 1 výši daně zajištěné zástavním právem a označení zástavy.*
16. Podle § 178 odst. 1 daňového řádu, *daňová exekuce se nařizuje vydáním exekučního příkazu, čímž je zahájeno exekuční řízení.*
17. Podle § 178 odst. 5 daňového řádu, *daňovou exekuci lze provést pouze těmito způsoby*
 - a) srážkami ze mzdy,
 - b) přikázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
 - c) přikázáním jiné peněžité pohledávky,
 - d) postižením jiných majetkových práv,
 - e) prodejem movitých věcí, nebo

f) prodejem nemovitých věcí.

18. Podle § 1339 o.z., *bylo-li zástavní právo ujednáno k pohledávce z účtu, má zástavní věřitel právo přikázat tomu, kdo účet vede, aby mu vyplatil zůstatek na účtu do výše zajištěného dluhu, pokud mu oznámí výši a splatnost zajištěného dluhu.*
19. Podle tohoto ustanovení je zástavní věřitel oprávněn přikázat bance, příp. jinému subjektu, který vede účet pro zástavního dlužníka, aby mu vyplatil zůstatek na účtu do výše zajištěné pohledávky. (viz. ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474) [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2021-1-8]. ASPI_ID KO89_c2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.)
20. Z citovaných zákonných ustanovení jednoznačně vyplývá, že zajištění pohledávky zřízením zástavního práva k bankovnímu účtu je možné.
21. Daňový řád rozlišuje mezi zajištěním daní (díl 4 daňového řádu) a vymáháním daní (díl 5 daňového řádu).
22. Zajištění úhrady daně dopadá na dva okruhy situací; zajistit lze úhradu na dosud nestanovenou daň, je-li důvodná obava z její nedobytnosti, a dále též na daň již sice stanovenou, ale dosud nesplatnou. Zřízení zástavního práva je jedním ze způsobů, jak lze úhradu daně zajistit, správce daně při tom postupuje podle občanského zákoníku. Vymáhání daní představuje postup správce daně k vymožení daňového nedoplatku. Správce daně má k vymáhání k dispozici instituty vyjmenované v § 178 odst. 5 daňového řádu a postupuje přiměřeně podle občanského soudního řádu.
23. Ohledně vznesených žalobních námitek uvažil městský soud následujícím způsobem.
24. **Ad a)** žalobcem odkazovaný § 178 daňového řádu skutečně nestanoví jako způsob provedení exekuce zřízení zástavního práva, je tomu tak proto, že jde o odlišné instituty, daňovým řádem upravené. Městskému soudu nezbyvá než konstatovat, že žalobce nesprávně zaměňuje institut zajištění dosud nesplatné daně a daňovou exekuci a do jisté míry též směšuje úpravu exekučního řízení v řízení daňovém a civilním.
25. Zřízením zástavního práva správce daně nerealizuje vymáhání daně a proto je nepodstatné, že §178 odst. 5 nezná institut zřízení zástavního práva k bankovnímu účtu. Prvá žalobní námitka neobstojí.
26. **Ad b)** Jak městský soud vyložil, zástavní právo k bankovnímu účtu správce daně zřídil za účelem zajištění stanovené, ale dosud nesplatné daňové povinnosti žalobce v souladu s § 170 odst. 1 daňového řádu a podle úpravy § 1339 o.z.
27. Podle § 176 odst. 1 písm. c) daňového řádu, *exekučním titulem je, vykonatelný zajišťovací příkaz.*
28. Jak se podává z obsahu správního spisu, zajišťovací příkazy č. j. 5076529/16/2006-00540-105996, č. j. 5076500/16/2006-00540-105996, č. j. 5076529/16/2006-00540-105996, byly správcem daně vydány dne 20. 6. 2016 a téhož dne byla zahájena daňová exekuce, vydáním exekučních příkazů č. j. 5077241/16/00600540-110831, č. j. 5077512/16/006-00540-110831, a 5077051/16/ 2006-00540-110831.
29. *„Zajišťovací příkaz slouží k zajištění daně pro případ hrozby, že by daň byla „v době její vymahatelnosti nedobytná“ nebo že by její vybrání bylo spojeno se značnými obtížemi (§ 167 odst. 1). Zajišťovacím příkazem správce daně ukládá daňovému subjektu povinnost k úhradě*

částky v něm uvedené (§ 167 odst. 2). Svým obsahem je tedy zajišťovací příkaz rovněž rozhodnutím ukládajícím povinnost k peněžitému plnění, a proto by jej bylo možno zahrnout pod § 176 odst. 1 písm. b); zákonodárce však z nějakého důvodu - jenž v důvodové zprávě neuvádí, ač právě od ní by to bylo možno očekávat - zajišťovací příkaz zvláště zmiňuje jako exekuční titul. Lze se domnívat, že důvodem je jednak zvláštní úprava vykonatelnosti a „neúčinnosti“ zajišťovacího příkazu, jednak okolnost, že vedle exekučního vymáhání dlužné částky může správce daně zřídit k jejímu zajištění zástavní právo“ [LAVICKÝ, Petr. § 176 Exekuční titul. In: BAXA, Josef, Ondřej DRÁB, Lenka KANIOVÁ, Petr LAVICKÝ, Alena SCHILLEROVÁ, Karel ŠIMEK a Marie ŽIŠKOVÁ. Daňový řád: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2021-1-25]. ASPI_ID KO280_2009CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.]

30. Podle § 168 odst. 6 daňového řádu, *pokud daňový subjekt nesplní povinnost uloženou v zajišťovacím příkazu, může správce daně rozhodnout o zřízení zástavního práva k zajištění částky stanovené tímto zajišťovacím příkazem. Toto zástavní právo trvá v rozsahu, který odpovídá výši zajištěné daně, která byla stanovena nebo která se stala splatnou, po zániku účinnosti zajišťovacího příkazu z důvodů uvedených v odstavcích 4 a 5.*
31. Citované zákonné odůvodnění plně odůvodňuje postup správce daně. Sporné rozhodnutí bylo vydáno 10. 5. 2017 za situace, kdy na základě předchozích zajišťovacích příkazů nařízená exekuce nevedla k vymožení daňového dluhu. Správce daně důvodně rozhodl o zřízení zástavního práva k zajištění nesplněné daňové povinnosti, přičemž tehdy platná právní úprava (§1339 o.z.), zřízení zástavního práva k pohledávce na peněžním účtu umožňovala. Žalovaný nepochybil, pokud napadené rozhodnutí jako věcně správné, po korekci výše vymáhaných částek, potvrdil.
32. Odkaz žalobce na nález Ústavního soudu ze dne 1. 10. 2015, sp. zn. II. ÚS 2176/15, není v projednávané věci případný, žalobcem použitá argumentace se míjí s podstatou věci.
33. Předmětem daňové exekuce je pohledávka na účtu žalobce, ta se realizuje příkazem poddlužníku (bance), aby peněžní prostředky poukázal na účet věřitele. Zřízení zástavního práva však neslouží k bezprostřední úhradě daňové pohledávky, ale k jejímu zajištění. Pokud správce daně zjistil, že příkázáním pohledávky z účtu žalobce podle § 178 odst. 5 písm. b) žalobce povinnost uloženou v zajišťovacích příkazech ze dne 20. 6. 2016 nesplní, postupoval v souladu s § 168 odst. 6 daňového řádu, pokud podle § 170 odst. 1 daňového řádu ve spojení s § 1339 o.z. zřídil k zajištění neuhrazené daňové povinnosti zástavní právo. Výrok rozhodnutí má při tom všechny náležitosti podle § 102 odst. 1 daňového řádu.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

34. Městský soud v Praze neshledal důvodnou žádnou ze vznesených žalobních námitek a v souladu s § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu zamítl.
35. O nákladech řízení rozhodl Městský soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci úspěšnému žalovanému náleží právo na náhradu nákladů řízení. Protože však žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti náklady nevznikly, soud jejich náhradu žádnému z účastníků nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 19. leden 2021

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu